

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14173/2024
16.01.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Ђурица и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Нинослав Мајачић, адвокат у ..., против туженог-противтужиоца Стамбена задруга Простор Београд, чији је пуномоћник Владимир Дрецун, адвокат у ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4019/21 од 08.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 16.01.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4019/21 од 08.06.2023. године

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става првог и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4019/21 од 08.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10849/17 од 26.10.2020. године, у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца - противтуженог АА из ... да се обавезе тужени - противтужилац Стамбена задруга Простор Београд да тужиоцу - противтуженом на име мање изведених грађевинско занатских и инсталатерских радова и више уплаћених средстава за потребе трошкова за обезбеђење техничке документације (идејног и главног пројекта), обезбеђење грађевинског земљишта, изградње комуналне инфраструктуре у трупу саобраћајнице и тротоара, са прикључним везама на водовод и канализацију до регулационе линије радова на објекту тужиоца (такозвану „инфраструктуру“), а у складу са уговорима 1-6148 и 1-8487, исплати укупан износ од 3.077.128,13 динара са законском затезном каматом од 09.08.1989. године до исплате. У ставу II изреке обавезан је тужилац - противтужени АА да туженом - противтужиоцу Стамбена задруга Простор Београд

исплати износ од 2.559,81 евра и камату на износ од 1.195,12 евра по Закону о затезној камати почев од 17.07.2020. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. У ставу III изреке одбијен је противтужбени захтев туженог - противтужиоца Стамбена задруга Простор Београд да се обавезе тужилац - противтужени АА да туженом - противтужиоцу исплати износ од 3.568,88 ДЕМ са доспелешћу од 28.2.1991. године. У ставу IV изреке обавезан је тужилац - противтужени АА да туженом - противтужиоцу Стамбена задруга Простор Београд накнади трошкове парничног поступка у износу од 426.320,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4019/21 од 08.06.2023. године, у ставу првом изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца - противтуженог и потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, другом и четвртном изреке. У ставу другом изреке одбијена је као неоснована жалба туженог – противтужиоца и потврђена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке. У ставу трећем изреке одбачена је као недозвољена жалба тужиоца – противтуженог изјављена против става трећег изреке првостепене пресуде. У ставу четвртном изреке одбачена је као недозвољена жалба туженог - противтужиоца изјављена против става другог изреке првостепене пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац - противтужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, позивом на члан 404. Закона о парничном поступку. Предложио је да Врховни суд укине другостепену пресуду у ставу првом и четвртном изреке.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији тужиоца - противтуженог као изузетно дозвољеној, Врховни суд налази да не постоје разлози предвиђени одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др. закон) да би се дозволило изузетно одлучивање о ревизији.

Правноснажном пресудом, у делу који се побија ревизијом, нижестепени судови су одлучили да тужбени захтев тужиоца - противтуженог није основан, а да је противтужбени захтев туженог - противтужиоца делимично основан. Током поступка је утврђено да је тужени - противтужилац према тужиоцу - противтуженом извршио своје обавезе из Уговора о изградњи стана бр. 1-6148 од 2.8.1989. године и Уговора о измени и допуни уговора о изградњи број 1-8487 од 26.10.1989. године, с обзиром да је преко Предузећа „Шумадија“ извео део грађевинско - занатских и инсталатерских радова у уговореном обиму од 73,19% од укупно предвиђених радова пројектном документацијом, а што је тужилац - противтужени потврдио потписивањем записника о примопредаји предметног објекта дана 11.4.1990. године, без примедби. Наведени записник о примопредаји предметног објекта представља коначни обрачун између тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца сходно Уговору о измени и допуни уговора о изградњи број 1-8487 од 26.10.1989. године, а у истом је констатовано да је тужени-противтужилац на основу закљученог уговора о грађењу са Предузећем „Шумадија“, извршио све уговорене радове према предрачуну у укупном износу од 637.510.500,00 динара (430.474.440,00 динара за грађевинско-занатске и инсталатерске радове и износ од

207.036.060,00 динара за инфраструктуру). Такође, на лицу места је утврђено да су сви радови везани за инфраструктуру обављени и да предметни објекат нормално функционише, да поседује водоводне, канализационе и електро инсталације, као и приступну саобраћајницу до регулационе линије. Имајући у виду наведено, нижестепени судови су закључили да тужилац-противтужени није доказао које уговорне обавезе није извршио тужени-противтужилац и по ком основу потражује износ од 3.077.128,13 динара, па су примењујући одредбе члана 228. и 231. Закона о парничном поступку одбили тужбени захтев.

Нижестепени судови су применом одредбе члана 17. и члана 262. Закона о облигационим односима утврдили да је делимично основан противтужбени захтев туженог-противтужиоца. Ово са разлога што је утврђено да је приликом изградње предметног објекта тужиоца-противтуженог дошло до извођења додатних радова, који нису били претходно уговорени и покривени уклопним предмером и уплаћеним износом од тужиоца-противтуженог. Како је тужени-противтужилац Предузећу „Шумадија“ исплатио све изведене радове на предметном објекту тужиоца-противтуженог, као и додатне радове из допунске понуде број 775, који према предметним уговорима о изградњи објекта од 02.08.1989. године и 26.10.1989. године нису били обавеза туженог-противтужиоца, већ управо тужиоца-противтуженог, због чега су се појавили као допунски радови, то нижестепени судови налазе да је тужилац-противтужени у обавези да туженом-противтужиоцу исплати износ који потражује у иностраној валути, у динарској противвредности. Предметни дуг на дан 16.07.2020. године износи 2.559,81 евра, од чега главни дуг износи 1.195,12 евра, а припадајућа камата износи 1.364,69 евра. На износ главног дуга од 1.195,12 евра нижестепени судови су досудили законску затезну камату почев од 17.07.2020. године применом одредби члана 277. Закона о облигационим односима и одредбе члана 2. и члана 4. став 1. Закон о затезној камати, досуђујући исту у динарској противвредности.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, чињенице утврђене у поступку и начин одлучивања, Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној. Ревидент захтева од Врховног суда заузимање правног става у погледу питања да ли потраживање уговорено у динарима може да се исказује у иностраној валути у изреци пресуде и да ли се камата може обрачунавати на износе исказане у иностраној валути, што не може бити основ за изузетну дозвољеност ревизије у конкретном случају. Ово из разлога што је тужилац – противтужени у изреци првостепене пресуде обавезан да туженом – противтужиоцу исплати дуг исказан у еврима, али у динарској противвредности по средњем курсу НБС-а на дан исплате. Обрачун дуга јесте извршен у еврима, иако је уговорено плаћање у динарима, што је у конкретном случају условљено значајним протеклом времена од момента доспећа обавезе у којем је дошло до драстичног пада вредности домаће валуте, и стога потребе да се висина обавезе тужиоца – противтуженог доведе на реалну (садашњу) вредност у моменту испуњења обавезе. Такође, питање затезне камате као споредног тражења не може бити предмет преиспитивања по посебној ревизији у ситуацији када нема места одлучивању по посебној ревизији о главном потраживању. Остала питања која се постављају у посебној ревизији

(„да ли се ради о погрешној примени материјалног права ако није извршен обрачун вредности инфраструктуре како је наложено од стране Апелационог суда у Београду пресудом Гж-4720/16 од 22.6.2017. године и да ли се туженом-противтужиоцу може признати потраживање за уградњу скупљег материјала /сипорекс блока уместо гитер блока/ а за коју примену материјала није имао сагласност тужиоца-противтуженог), тичу се примене материјалноправних прописа у конкретној парници, и нису од таквог значаја да је потребно ново тумачење права или разматрање правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана. Такође, ревидент у ревизији не указује на различиту судску праксу у предметима са битно сличном чињеничноправном садржином, због чега Врховни суд налази да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као посебној.

У складу са наведеним, Врховни суд је применом члана 404. став 2. одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије применом чл. 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Тужба у овој правној ствари поднета је дана 13.04.1993. године, а преиначена је 02.07.2020. године. Вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде по тужби износи 3.077.128,13 динара, што према средњем курсу Народне банке Србије на дан преиначења тужбе износи 26.170,22 евра, а по противтужби 1.195,12 евра.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра, по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како у конкретном случају вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде, ни по тужби ни по противтужби, не прелази законом прописани цензус од 40.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни суд закључује да ревизија тужиоца - противтуженог у делу којим побија правноснажну пресуду донету у другостепеном поступку у првом ставу изреке није дозвољена.

У делу у ком ревидент побија другостепену одлуку у ставу четвртом изреке и предлаже укидање наведеног става, ревизија није дозвољена из разлога што је наведеним ставом изреке одбачена жалба туженог – противтужиоца, као недозвољена, па ревидент тужилац – противтужени нема правни интерес да ревизијом побија другостепену пресуду у наведеном делу.

Из наведених разлога, на основу члана 413. Закона о парничном поступку, одлучено је у ставу другом изреке применом одредаба члана 410. став 2. тачка 4. и 5. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић